

Kirkesproget har brug for en bro

*Af Finn Andsbjerg Larsen
Vorherrebevars.dk
Tidligere leder af Konfirmandcenteret*

Kunne det måske lade sig gøre, at man satte en professionel til at lave trosbekendelsen med både tekst og billedunderstøttelse til hjælp til specialkonfirmander og ordblinde konfirmander?

I gennem de sidste år er jeg ofte blevet spurgt, om vi ikke kan udvikle materialer specifikt til dyslektikere eller andre grupper, som vi betegner med begrebet »særlige behov«. Det har været svært at indfri, men her var ønsket konkret, og vedkommende der henvendte sig, havde erfaring med billedunderstøttende materialer. Konfirmandcenteret har desuden en positiv erfaring med, at når vi forsøger at ramme en

bestemt målgruppe med kvalitet, viser det sig ofte, at mange flere får glæde af det. Det har igen været tilfældet med »Trosbekendelsen i billeder«.

Forsøgt før

Egentlig har vi forsøgt i flere omgange at bruge et billedligt udtryk i beskrivelsen af trosbekendelsen fx »Trosbekendelsen i QR koder.« Det er et materiale, hvor fotografiske billeder mere var et supplement til en tekst og fortolkning end bærende i sig selv. De aktuelle fotografier blev i sit udtryk meget konkrete, og ikke alle præster var enige i de ord og fortolkninger, vi satte på.

Tegninger i 2022 udgave

Efter henvendelsen bad vi vores grafiker Ole Steen Pedersen, som Konfirmandcenteret har brugt siden 2010, om at komme med et bud. Han har bl.a. lavet Påskedugen, Juledugen,

Luthertavle, en række illustrationer, grafisk arbejde på Kirken Underviser og senest »Den Store Lille Bibel«.

Vores grafiker er så bekendt med kirkens sprog, at det ikke er fremmed for ham, at vi peger på et specifikt udtryk og derpå går efter indhold.

Vi gav ham et par benspænd. Målgruppen skulle være konfirmander; det måtte ikke blive for barnagtigt; vi skulle gerne have et udtryk, hvor der var plads til fortolkning.

»Vi sagde ja til mosaikstilen og de første udtryk, men dermed var ikke alt løst.«

Efter kort tid lå der en mail i vores inbox, hvor grafikeren skrev:

Et bud på at visualisere trosbekendelsen.
– Antydninger i mosaikstil ...
Den todelte opsætning gør, at man fx kan klippe dem midt over og spille »to ens«.
Eller de kan laves som foldet postkort, hvor teksten så bare står inde i kortet.
Så kan man øve ved at se på tegningen og kigge inde i kortet, hvis man ikke kan huske teksten :-)

Ikke blot fik vi et forslag, men også nogle didaktiske overvejelser over, hvordan det kunne bruges. Vi sagde ja til mosaikstilen og de første udtryk, men dermed var ikke alt løst.

Billeder og fortolkninger

Mens vi erfarede, at grafikeren forholdsvis enkelt kunne illustrere »født af Jomfru Maria«, »nedfaret til dødsriget« eller »korsfæstet«, var vi noget mere udfordrede med »vi forsager djævelen«, »siddende ved Gud Fader, den almægtiges højre hånd« eller »Hvorfra han skal komme at dømme levende og døde«.
Det blev til en række forslag, der vandrede frem og tilbage. Det var nemt at diskvalificere grafikerens arbejde som fx til en illustration af »siddende ved Gud Fader, den almægtiges højre hånd« som et tronbillede med Gud i det høje, som i

vores øjne blev en alt for konkret beskrivelse (illustration). Men et nej forpligter til efterfølgende at byde ind med andre vinkler, ja komme med et alternativt bud. Vi måtte tænke med og give grafikeren input. Det blev til den højre hånd.

»Jeg tror, mine konfirmander vil undre sig over, hvorfor Gud bruger neglelak på billedet«

Udfordringen er jo, om man skal forholde sig til de hørte ord i en åben fortolkning, eller om man skal have bagkataloget og alle mellemregninger med. Vores tænkning har været at sætte billeder på de ord, som man udtrykker – fortolkning og teologi må den enkelte præst fylde på.

Ikke alle vil være enige

Vi er klar over, at ikke alle er enige i resultatet. Billeder kan fortolkes, men det er et forsøg, og ideen var at understøtte indlæringen af trosbekendelsen for ordblinde, men også konfirmander i almindelighed. Tænkningen er jo, at man visualiserer begreber, måske gentager og kobler dem med bestemte sætninger. Konfirmander får billeder på nethinden, som de kan bruge. Billederne kan fungere samlet, når man i fællesskab »bekender sin tro« i konfirmationsforberedelsen, eller man kan bruge enkelte billeder, hvis man tematisk vil fordybe sig i et centralt tema. Men materialet kan også bruges til vendespil/memory eller aktiviteter, hvor konfirmander kan parre ord og billeder.

Foto eller grafisk udtryk

Der er ingen tvivl om, at fotografiske billeder kan noget, men har sine begrænsninger, da de næsten kan virke dokumentariske. Tegninger og grafiske illustrationer kan noget andet. De åbner op, de kan have et poetisk sprog og underbygge det usete. De kan både være konkrete, men også give plads til fortolkning, fordi de befinder sig i et realistisk, men dog frit rum.

Da jeg var ude at afprøve billederne i et provsti, var der én, der sagde: »Jeg tror, mine konfir-

mander vil undre sig over, hvorfor Gud bruger neglelak på billedet »Siddende ved Gud Fader, den almægtiges højre hånd.«

Ja, hvis billedet tilgås konkret, hvilket nogle konfirmander gør, kan man få det indtryk, at Gud bruger neglelak, men netop fordi det er i et krydsfelt mellem grafik og kunst, vil mange andre acceptere udtrykket og netop fortolke det mere poetisk.